

900 paraules sobre la Lliga de Debat - Mediterraneo - 25/04/2021

La ventana de la UJI

900 paraules sobre la Lliga de Debat

La dicotomia aparent de defensar amb vehemència una opinió i la contrària és una de les forteses de les competicions de debats

SANTIAGO
Rosado*

En la primavera de 2012 va començar una aventura compartida que gairebé dura ja una dècada. Eixe abril, un grup d'estudiants de periodisme de la Universitat Jaume I anàrem cap a la ciutat de Vic, en les comarques centrals de Catalunya, per participar en la VII Lliga de Debat Universitari de la Xarxa Vives. Aquella primera participació no va ser de massa èxit per l'equip (tot i que guanyarem un debat...de cinc), però va ser força profitosa ja que va ser el desencadenant de canvis i sinèrgies noves en aquells que hi participàrem.

El format dels debats universitaris té una peculiaritat que potser no tothom coneix, les posicions no estan tancades ni es trien per part dels participants sinó que es prenen per sorteig, això suposa que s'ha de treballar a trobar arguments convincents tant per una qüestió concreta com per al seu contrari. Per donar un exemple concret, enguany debatrem si «l'actual sistema educatiu garanteix el progrés de les persones» i el treball de recerca d'arguments, opinions i documentació que hem fet ens permet defensar fermament tant que sí com que no.

Aquesta dicotomia aparent, la de defensar amb vehemència una

opinió i potser eixa mateixa versada la contrària, lluny de ser una incongruència és en si mateix una de les principals forteses de les competicions de debats. Aquesta contradicció interna ens evidencia en primer lloc què, fora de les anomenades ciències exactes no hi ha una única resposta correcta i què es poden trobar arguments de valor i de pes per defensar postures antagòniques. La necessitat d'examinar una mateixa pregunta des de diversos punts de vista ens permet identificar i enfrontar un problema que molts ni tan sols coneixen, l'anomenat biaix d'opinió, que fa que les persones donen major credibilitat a una opinió que a una altra en funció de criteris subjectius, culturals i dogmàtics i que eixe reduccionisme, molts cops basat en fal·làcies,

mitges veritats i dades descontextualitzades és un dels fonaments de la radicalització política, social i comunicativa que actualment vivim. De fal·làcies podríem parlar en un altre article, ja que són moltes i diverses, però només el fet de conèixer-les i poder les identificar dins d'un discurs ja suposa una mena de vacuna contra la intolerància, la manipulació i la desinformació.

No es guanya un debat predicant entre conversos, ni cercant l'aplaudiment d'un auditori favorable, ni amb quatre frases fetes amb força i sonoritat, cal molt més, ja que tots els que intervenen (participants i jurat) coneixen profundament la qüestió tractada amb la seua complexitat i s'han exposat a diferents i variats arguments. Tot i que tot el món té el

dret d'opinar, és també evident que no totes les opinions són iguals, hi ha de ben fonamentades i expressades i altres que no ho són tant. En eixe punt és on es defineix en gran part qui guanya i qui perd, però no totalment, hi ha altres factors.

Per a guanyar un debat el que cal, en primer lloc és ordenar i expressar les idees de manera correcta i en això està la segona qualitat que ens ha aportat participar en lligues de debat, el fet de saber filar un discurs de manera correcta, comprensible i no estàtica. La nostra manera de fer açò és cercar l'anomenada coacció del millor argument (**Habermas** dixit) que consisteix a aportar al debat aquells arguments o arguments que millor puguen afavorir el consens entre les parts. Però més enllà de tenir bona argumentació es força important millorar les competències comunicatives dels debaters i en això al llarg dels anys hem fet un gran esforç i hem percebut també una gran millora.

Deia **Pèricles** i la cita és recurrent, que aquell que no pot expressar el que pensa està al mateix nivell que aquell que res pensa. I una de les principals carències (encara) del nostre sistema educatiu està precisament en aquest problema, són molts els estudiants, fins i tot universitaris que mai han rebut cap formació de cara a poder expressar en públic allò que pensen i sobretot, allò en el que estan en desacord. El sistema educatiu funcionalista treballa

amb profusió de recursos i horaris altres eines com la memòria, la investigació o les ferramentes digitals, però en el que es refereix al pensament crític i a l'expressió verbal encara queda molt per fer.

El més enriquidor d'aquesta experiència de deu anys en les lligues de debat universitàries és veure com els meus companys han anat assolint el repte d'omplir (en la mesura del possible) aquest buit en el sistema i ara ells són, mitjançant l'associació Parlem?, els promotors de lligues de debat en secundària a localitats com la Vall d'Uixó, de petits debats en ràdio per xiquets de primària i d'haver fundat la primera associació de debat en l'UJI amb el nom d'Eloquentia.

Una de les primeres coses que ensenyem als nous incorporats al nostre equip és la de saber dir: «No, no estic d'acord» i explicar per què. Què tothom tinga la capacitat i l'atreviment de discrepar, de poder defensar que no està d'acord, encara que siga u a soles qui ho pensa, encara que la resta no ho puga entendre és un dels passos més importants per a empoderar-se i ser lliure, per poder fugir de discursos reduccionistes i dominants. Entenem que en aquesta aparentment senzilla resposta es fonamenta allò que hem après al llarg dels anys. ■

***Periodista, màster en RSE i Sostenibilitat i doctor en Economia. Des de fa deu anys és membre de l'equip de debat de l'UJI, del qual actualment és el capità**

No es guanya un debat predicant entre conversos, ni cercant l'aplaudiment d'un auditori favorable, ni amb quatre frases fetes